

Miljøkonsekvensrapport for Tingvejen 246

Torben Hansen

Tingvejen 246
6818 Årre

Udarbejdet den 28. februar
Af miljørådgiver Lisbeth Gliese Jensen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Ikke teknisk resumé.....	5
Konsekvenser for omboende, natur og miljø.....	5
Lugt.....	5
Landskab.....	5
Påvirkning af natur.....	5
Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	5
Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger.....	5
Basisoplysninger.....	6
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme.....	6
Biaktiviteter.....	6
IE-brug.....	6
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	6
Indretning og drift.....	6
Afløbsforhold.....	8
Foderopbevaring.....	9
Lys.....	10
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse.....	10
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	11
Beliggenhed.....	11
Planforhold.....	11
Landskab.....	11
Afstandskrav.....	13
Naturområder.....	14
Ammoniakemission.....	14
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	14
Kategori 1-natur.....	14
Kategori 2-natur.....	14
§ 3 områder.....	14
Kategori 3-natur.....	16
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter.....	16

National beskyttelse af arter af planter og dyr	16
Biodiversitet – Den danske Rødliste	17
Lugt	17
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	18
Støv	19
Fluer og skadedyr	19
Til- og frakørsels forhold.....	19
Rystelser	21
Støj.....	21
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	22
Egenkontrol	23
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	23
Grundvand	23
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	23
Affald	24
Døde dyr	25
Vand.....	25
Energi.....	25
Klima	26
BAT (ammoniak)	26
Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)	27
Management/Godt landmandskab	27
Fodringsstrategi.....	28
Vand.....	29
Energi.....	29
Spildevand	30
Støj.....	30
Støv	30
Lugt	31
Opbevaring af husdyrgødning	31
Udbringning af husdyrgødning	32
Samlet BAT-vurdering.....	32
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	32

Befolkningen og menneskers sundhed	33
Alternative løsninger	33
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	33

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en planlagt overgang til stipladsmodellen for ejendommen Tingvejen 246, 6818 Årre, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt ejendommens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 718 af 08/07/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Projektets og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden, at få indblik i det ansøgte projekt og konsekvenserne af dette.

Beskrivelse af det ansøgte

Torben Hansen ønsker at svineejendommen på Tingvejen 246 overgår til stipladsmodellen uden ændringer i den eksisterende drift på ejendommen. Der er derfor ikke tale om nogen form for udvidelse på ejendommen.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Beregninger viser, at der ikke vil ske en forøgelse af lugt. Kravene om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Landskab

Da ansøgningen om miljøgodkendelse ikke medfører nogle ændringer af det eksisterende byggeri er der ingen konsekvenser for landskabsoplevelsen.

Ejendommen er placeret i et særligt værdifuldt landbrugsområde, og er omgivet af flere små og store landbrugsejendomme. Landskabet er gennemskåret af flere læhegn og ejendommen er afskærmet af beplantning.

Ejendommen består af flere større driftsbygninger, som ligger i tæt tilknytning til hinanden. Der er begrænset indsyn til ejendommen fra de omkringliggende veje, grundet beplantning og placering af byggeriet. Driftsbygningerne er opført i søstenselementer og alle tagflader på driftsbygningerne er grå.

Påvirkning af natur

Indenfor de nærmeste 1.000 meter af ejendommen, ligger der et moseområde og et engareal. Der er mere end 4,5 kilometer til det nærmeste Natura 2000-område. Der er lavet beregninger til naturområderne, og ammoniakudledningen til naturpunkterne er overholdt, og vurderes ikke at have negativ indflydelse på beskyttede arter i nærområdet.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Husdyrbruget Tingvejen 246 overholder BAT.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå disse påvirkninger

Da ansøgningen om miljøgodkendelse ikke medfører nogle ændringer, hverken produktions- eller bygningsmæssigt, foretages der ikke yderligere foranstaltninger.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Ud over smågrise- og slagtesvineejendommen på Tingvejen 246 ejer og driver Torben Hansen også ejendommen Tranbjergvej 11, 6818 Årre, hvor der er søer. Afstanden mellem de to ejendomme, er ca. 2,6 km.

På baggrund af afstanden, og at ejendommene hver især drives som to selvstændige enheder, vurderes det at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrbrugslovens § 16c, imellem Tranbjergvej 11 og Tingvejen 246. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktion på Tingvejen 246.

Biaktiviteter

Ansøger har ingen biaktiviteter.

IE-brug

Produktionsarealet er uændret. Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da der er færre end 2.000 stipladser til slagtesvin. Det ansøgte har en ammoniakfordampning over 3.500 kg NH₃-N/år, og er dermed omfattet af § 16a i Husdyrbrugloven.

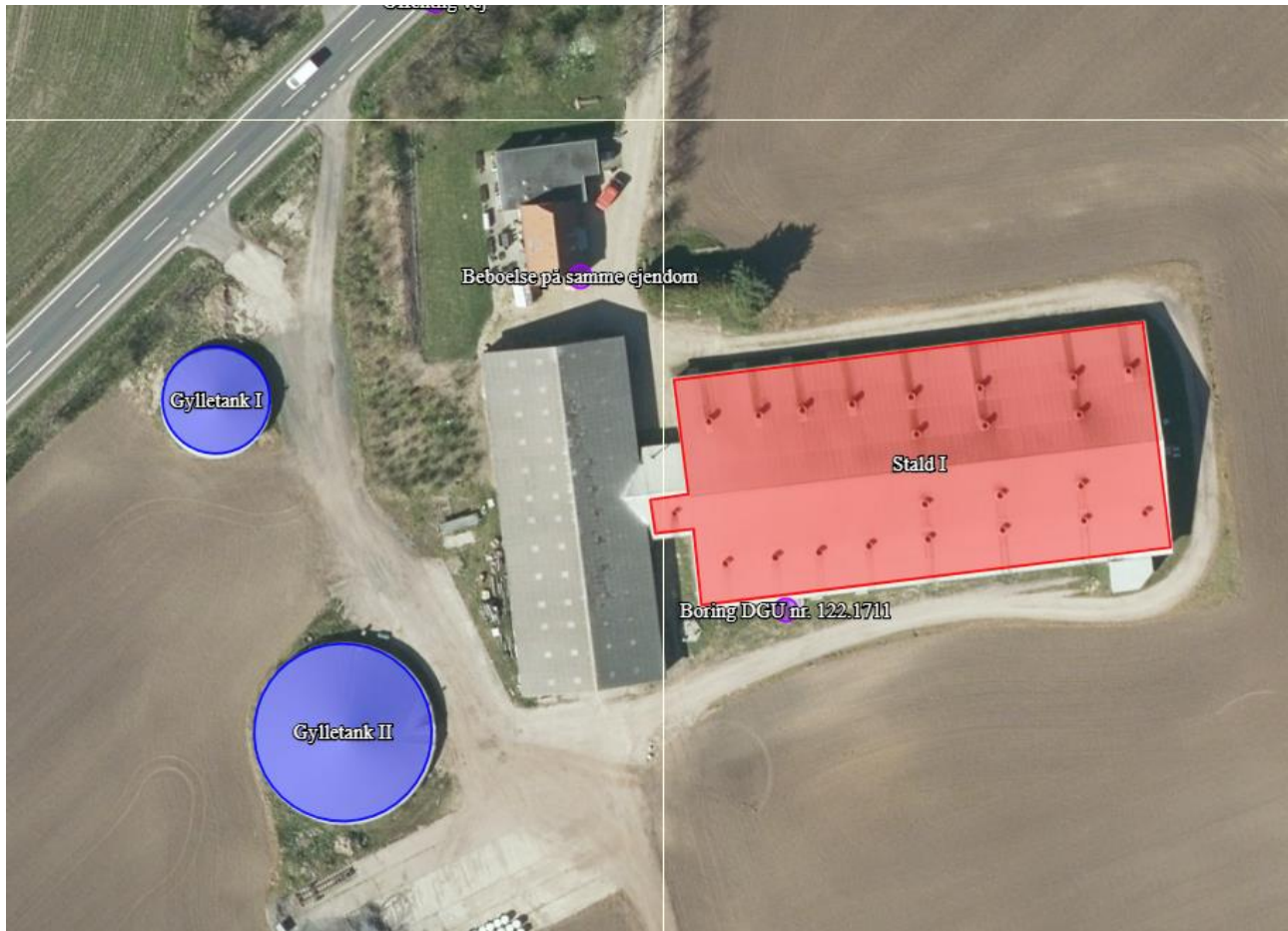
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald I	2692	Mekanisk ventilation	6 m	(#226585) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv (#226584) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0 0	1059 1413
Sum						2472

Tabel 1. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer

Figur 1. Oversigt over husdyrbrugets produktionsareal

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ud fra byggetegninger af staldene. Gangarealer er fratrukket.

Der sker som følge af det ansøgte ingen ændringer i produktionsarealet.

- Bygning 1. Beboelse
- Bygning 2. Maskinhus og kornlager
- Bygning 3. Smågrise- og slagtesvinestald
- Bygning 4. Gyllebeholder I
- Bygning 5. Gyllebeholder II
- Bygning 6. Tidligere ensilageopbevaringsanlæg, der i dag er befæstet areal til opbevaring af blandt andet wrap.

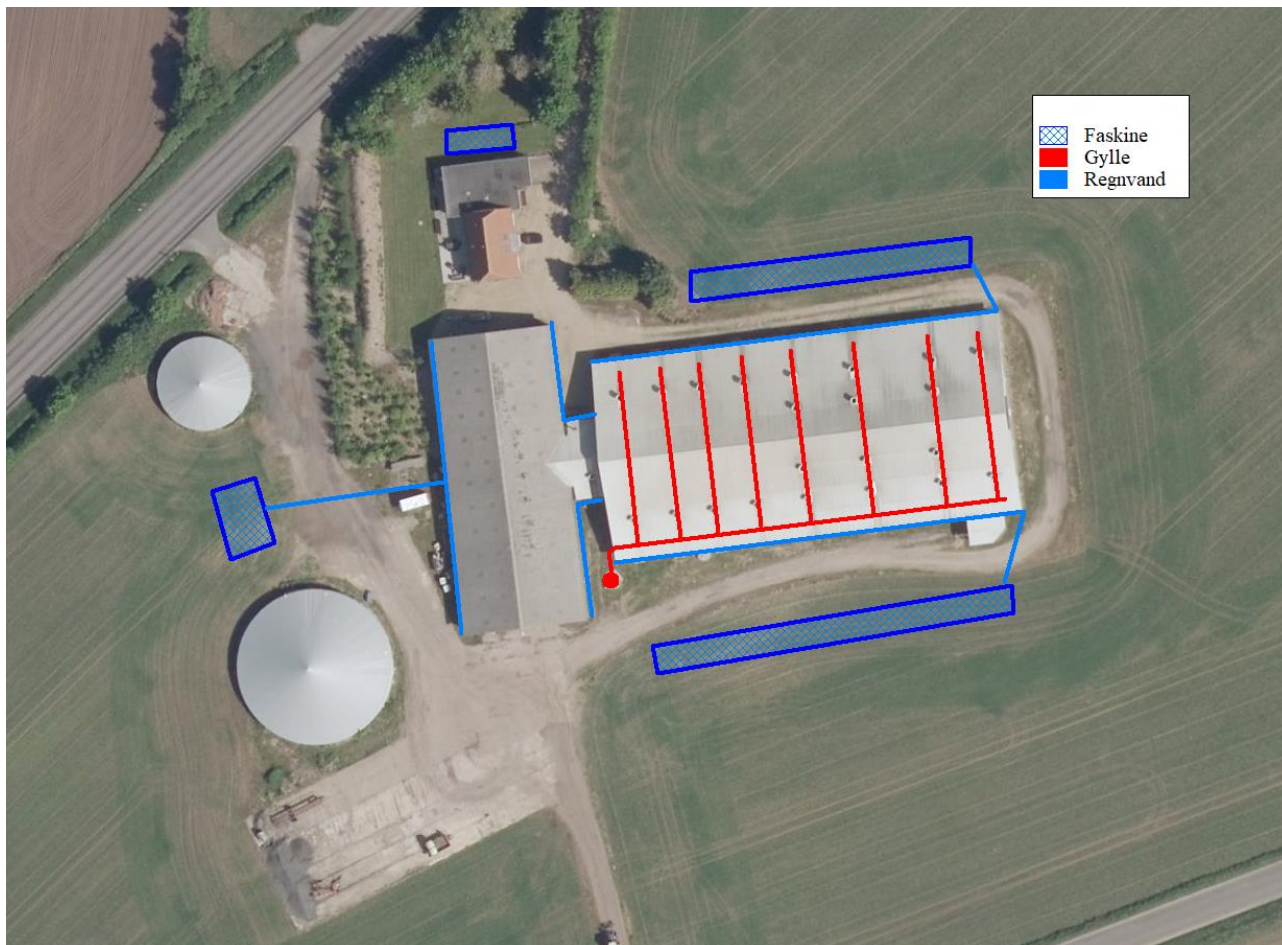

Figur 2. Situationsplan

Afløbsforhold

Alle afløbsforhold ses på nedenstående figur.

Al tagvand løber til faskiner, og gyllen løber til fortanken, hvorfra det afhentes af biogasanlægget.

Figur 3. Afløbsplan

Foderopbevaring

Svinefoderet opbevares i indendørs fodersilo. Der anvendes wrapphø til rodemateriale ved grisene. Wrapphøet opbevares på den tidligere ensilageopbevaringsplads lige syd for gyllebeholderne.

Grisene fodres med automatisk foderanlæg. Der er ikke egen produktion af foder, i stedet anvendes der færdig indkøbt foder. Indkøb af foder sker på baggrund af foderplanlægning, og der er faste aftaler om levering af foder.

Foderanlæg justeres jævnligt, således at den udfodrede mængde svarer til dyregruppen, og unødigt foderspild minimeres.

Grisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Smågrisene fodres med tørfoder og slagtesvinene fodres med vådfoder.

Lys

Lyset i staldene er manuelt styret. Der er altid lys ved de mindste smågrise og i de resterende staldafsnit, er der lys i forbindelse med fodring og arbejde i stalden. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne.

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er lys ved udleveringsrampen, på sydsiden af stalden.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen. Ejendommen er delvist afskærmet af beplantning mod landskabet.

Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Signaturforklaring:	
●	= Dieseltank
●	= Hovedhane, vand
●	= El-tavle
●	= Brandslukkere
●	= Dræn
●	= Mark-/drikkevandsboring
●	= Belysning
○	= Fodersilo
●	= Befæstede arealer + afløb
●	= Afhentningsplads, DAKA

Figur 4. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der sker ingen bygningsmæssige ændringer eller opføres nye bygninger.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Teknologi
Gylletank I	1989/2018	895	Fast overdækning
Gylletank II	1999/2018	2.553	Fast overdækning
I alt		3.448	

Tabel 2. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene afhentes i fortanken af biogas og afgasset gylle afleveres i Gyllebeholderne.

Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Riisagervej 2, som ligger 259 m nord for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Fåborgvej 15 beliggende 2,15 km øst for anlægget. Nærmeste by er Årre, som ligger 1,7 km sydvest for ejendommen.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Husdyrbruget ligger indenfor:

	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde	X	
Lavbundsområde		X
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		X
Bevaringsværdigt landskab		X
Større sammenhængende landskab		X
Område for store husdyrbrug	X	
Specifikke geologiske bevaringsværdier		X
Kystnærhedszone		X
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X

Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 3. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Skovrejsningsområder er de områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantningen er frivillig og går ikke forud for landbrugsdrift. Det betyder at der kan opføres byggeri der er nødvendig for en fortsat landbrugsdrift.

Områder til placering af store husdyrbrug skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og -anlæg.

Vurdering

Da der ikke sker nogle bygningsmæssige ændringer eller anlægsarbejder, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstanden til boringen DGU nr. 122.1711 Der søges derfor dispensation fra afstandskravet til boringen. Afstandskravet er 25 meter, men afstanden fra stalden til boringen er på 2 meter. Der er tale om et staldanlæg og en boring, der har haft samme placering i en lang årrække, der sker ikke nogen udvidelse, ændring eller etablering af nye husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg.

Afstandene er afsat som punkter i Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Der sker ikke nogen udvidelse af produktionsarealet. Det vurderes derfor at alle afstandskrav er overholdt, da der ikke sker en udvidelse, ændring eller etablering af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg.

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *Husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.900,0 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 6 meter. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og som *Blandet natur med lav bevoksning i naturpunkt*. Der er ikke kumulation naturpunkterne, og totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er afgjort ved anmeldelse d. 12 december 2011.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 4,5 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 90: Sneum Å og Holsted Å.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 4,5 km vest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *Husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 7,6 km sydvest for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *Husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Neddeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
3.3 - Mose NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
3.2 - Overdrev SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
3.1 - Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
3.0 - Mose SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2	▼
2.0 - Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
1.2 - Elle- og askeskov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
1.1 - Tidvis våd eng	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
1.0 - Riggær	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Tabel 4. Naturberegninger

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der en mose og et engareal, se figur 5.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen7.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Søgning på <http://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret truede arter på den danske rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Der ændres ikke på bygningerne i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det fx staldindretning, ventilationssystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Biogas afhenter og leverer gylle en gang i ugen. Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

Der er mekanisk ventilation, der er i drift hele året, i alle stalde.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Fladhøjvej 10	0	NY	280,4	280,4	561,1	Ja	▼
 Fåborgvej 2	0	NY	280,4	224,3	519,7	Ja	▼
 Riisagervej 2	0	NY	280,4	280,4	285	Ja	▼
 Tingvejen 243	0	NY	280,4	280,4	508,1	Ja	▼
 Fåborgvej 15	0	NY	573,4	573,4	2154	Ja	▼
 Fåborg By, Fåborg	0	NY	748,4	748,4	2067	Ja	▼
 Årre By, Årre	0	NY	748,4	711	1825,7	Ja	▼

Tabel 5. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

Ved planlægning af nye byområder ses på anbefalinger i "Håndbog om Miljø og Planlægning – bolig og erhverv i byerne" fra Miljøstyrelsen og Skov og Naturstyrelsen, 2004. Her angives anbefalede mindste afstande mellem virksomhed og boliger for forskellige klasser. Klassifikationen er inddelt efter størrelse/type af virksomhed. Afstanden angiver hvilken afstand, der skønnes at være nødvendig mellem den pågældende virksomhed og boliger i et nyetableret område med samlet bebyggelse eller by, baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold.

Jævnfør virksomhedsbeskrivelsen fra håndbog om Miljø og Planlægning, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004, anvendes følgende inddeling af husdyrbrugstyper:

Klasse 1	0 m afstand	Klasse 3: Hundepensioner, kenneler og rideskoler (mindre husdyrhold) Klasse 6: Pelsdyrfarme Klasse 6: Husdyrbrug med erhvervsmæssigt dyrehold, minus svinefarme Klasse 7: Svinefarme med erhvervsmæssigt dyrehold
Klasse 2	20 m afstand	
Klasse 3	50 m afstand	
Klasse 4	100 m afstand	
Klasse 5	150 m afstand	
Klasse 6	300 m afstand	
Klasse 7	500 m afstand	

Tabel 6. Miljøklasser (Håndbog om Miljø og planlægning)

Det fremgår ligeledes af håndbogen at de væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet.

Nærmeste samlede bebyggelse/by i denne konkrete sag er en vægtet gennemsnitsafstand på henholdsvis 2.067 m og 1.825,7 m og er således ikke indenfor den anbefalede afstand på de 300 m, som angivet ovenfor.

Alene på grund af afstanden til samlet bebyggelse/by forventes der således ikke gener for beboelser i områder udlagt til beboelse.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle stalde er der overbrusningsanlæg.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Der anvendes vådfoder i alle stalde til slagtesvin.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via certificeret firma.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der fire indkørsler. Der er tre indkørsler fra Tingvejen, hvoraf det er de to vestligste, der hovedsageligt anvendes i forbindelse med driften. Der ud over er der en enkelt udkørsel til Fåborgvej, syd for ejendommen.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Indkøbt foder	1	1	

Brændstof	12	12	
Husdyrgødning	52	52	
Husdyr til/fra ejendommen	52	52	
Døde dyr	52	52	
Affald	26	26	Alm. dagrenovation
Øvrige	64	64	Dyrlæge ca. 1 gang i måneden
Samlet antal transporter	195	195	

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen på årsbasis.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på en svineejendom er staldventilation, foderleverancer, støj fra transporter mv.

Alle staldene er med mekanisk ventilation, der kører året rundt.

Udslusning af gylle til fortank foregår en gang ugentligt, i forbindelse med, at der afhentes gylle til biogas, der anvendes "træk og slip". Gyllen afhentes af biogas i fortanken, og der anvendes derfor ingen pumpe i den daglige drift. I tilfælde af nødsituationer, kan der pumpes gylle fra fortank til gyllebeholder II.

Indblæsning af foder. Leverancer af foder foregår af kort varighed.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjklenderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativt tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil

kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener.

Det vurderes, at husdyrbruget på Tingvejen 246 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan ændres uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt.

Der udarbejdes en beredskabsplan.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Der laves E-kontrol
- Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal)
- Der overvåges ved gyllepumpning
- Der udføres 10-årig beholderkontrol.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke indenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde

Der er en boring på husdyrbruget, DGU nr. 122.1711.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at den overgang til stipladsmodellen ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af fyringsolie. Fyringsolie anvendes til opvarmning/udtørring af staldene i form af vask. Fyringsolien opbevares i en overjordisk tank på 1.200 L. Tanken er placeret på fast bund uden afløb, se placering på oversigtskort *figur 3*. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene. Der er ingen smøreolie eller olierester på ejendommen, da alle olieskift på maskiner foregår på værksted.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum. Vask og påfyldning af sprøjte sker på ejendommen Tranbjergvej 11. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i køleskabe i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i maskinhuset, og som afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af, at den type affald

opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler eller kommunal genbrugsplads.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, batterier eller spraydåser indsamles og afleveres på kommunal genbrugsplads.

Der er ingen spildolie eller brugte oliefiltre på ejendommen, da al service af maskiner, foregår på værksted.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækket på plads ved gyllebeholder II. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og vask af stalde. Der anvendes vand fra Helle Vest vandværk.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Ændring (%)
Vandforbrug	7.300	7.300	0

Tabel 8. Vandforbrug pr. år

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og jordvarme. Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, belysning, foderfremstilling og udfodring.

Af energibesparende teknikker kan nævnes: trinløs styring af ventilationen samt jordvarme, der installeres løbende nyeste teknologier i stalden.

Til opvarmning af stalde og stuehus anvendes der jordvarme. Jordvarme anvendes til stuehuset, mens der anvendes fyringsolie til opvarmning af stalde.

	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	174.000	174.000	0
Dieselolie (l)	10.000	10.000	0

Tabel 9. Energiforbrug pr. år

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes almindelige lysstofrør som belysning i stalden.
- Der sluses ud ugentligt i staldene, i forbindelse med afhentning af gylle til biogasanlæg. Metanproducerende bakterier er mindre aktive ved lave temperaturer (under 15° C). Derfor kan man mindske udledningen af metan ved at pumpe gylle hyppigere fra stalden til gylletanken og skylle gyllekanalerne.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Husdyrgødning afsættes til biogas hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Afgasning af husdyrgødning reducerer jf. energistyrelsen udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold og er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødskningen med biogasgylle har en lavere lattergas emission end fra rågylle.
- Arealerne ligger forholdsvis samlet. Gyllen leveres retur fra biogasanlægget, direkte i de tanke der ligger nærved de arealer, gyllen skal udbringes på. Derved minimeres vejtransporten med traktor og gyllevogn. Hvilket bidrager til et lavere forbrug af brændstof. CO₂-udledningen er lavere ved transport med lastbil, fremfor traktor.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4732	335	5068
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4732	168	4900
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	168
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 10 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende stald niveau. Der er ikke anvendt miljøteknologier i tilladelse afgjort ved anmeldelse d. 12. december 2011.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
Stald I	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit
Stald I	Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit

Tabel 11. Forudsætninger for BAT-beregning

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

- Delvis spaltegulv i to-klimastald
- Drænet gulv + spalter (33/67 %) i slagtesvinestald
- Hyppig udslusning i slagtesvinestalde, 20 % reduktion af lugt.

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

Management/Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds gange.

- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.
- Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandard. En DANISH-godkendelse er landmandens kvalitetsstempel på, at forholdene i besætningen lever op til dansk lovgivningen og branchens egne krav. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management. Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.
- Naboer tilbydes information om, hvornår der kan forekomme gener fra udbringning af husdyrgødning via SMS eller via bedriftens hjemmeside.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Fodringsstrategi

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der anvendes N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer.

- Der er i forbindelse med fodring anvendt et godkendt tilsætningsstof, som reducerer den samlede mængde fosfor der udskilles. I dette tilfælde er der anvendt minimum enkelt dosis (100 %) fytase i foderet til grisene, hvorved miljøbelastningen af husdyrgødningen reduceres.
- Smågrisene, slagtesvin og polte fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Vurdering

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vand

- Vandforbruget registreres en gang årligt i regnskabet.
- Vandforbruget registreres en gang om måneden, med henblik på at kunne identificere lækager.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget monteres der vandmåler på vandforsyningen til: drikkevandssystemet i nye/alle stalde.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at, minimere forbruget af vaskevand.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.
- Staldene rengøres med vaskerobot. Derved reduceres vandforbruget til vask.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Varme:
- Der anvendes jordvarme til opvarmning af stuehus og stalde
- Der anvendes to- klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Ventilation:

- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.

- Ventilationsanlægget til ses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.
- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.
- Gylletankene er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletankene. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtryksrensere ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Der anvendes støjsvage ventilatorer.
- Foderanlæg, kværne og tørrerier er placeret indendørs.
- Alle porte og døre er lukket i forbindelse med fodring.
- Der fodres ikke om natten.
- Alle stalde er isolerede.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvgener.

- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.
- Der anvendes wrapphø til rodemateriale i stedet for halm.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er hyppig udslusning i stalde med drænet gulv.
- Der er overdækning af de to store gyllebeholder.
- Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen udbringes videst muligt ved nedfældning

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Opbevaring af husdyrgødning

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er fast overdækning af gylletankene. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniak emissionen fra det udbragte husdyrgødning.
- Al gylle nedfældes på sort jord og i græsmarker eller der anvendes en teknik, som kan reducere ammoniakfordampningen med samme effekt som nedfældning på den pågældende arealtype (fx forsuring).
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at holde en passende afstand til områder, hvor der er risiko for afstrømning til vandløb, vandboringer, osv. Derved mindskes risikoen for tab af fosfor og nitrat, samt forurening af vandmiljøet.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.

- Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Tingvejen 246 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Tingvejen 246 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den alternative løsning er at blive på den tidligere tilladelse for ejendommen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt for et erhverv i udvikling.

Vurdering

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer og

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspejlet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.